

SOTE-MAKU – katsaus HYTE:n näkökulmasta

Hyvinvointivajeiden tunnistaminen ja korjaaminen

Pekka Puustinen, LT, MPH, TM
Ylilääkäri, Pohjois-Savon maakuntauudistuksen HYTE-vastuuvalmistaja
P-SSHP, Perusterveydenhuollon yksikkö
e-mail: pekka.puustinen@kuh.fi
puh: 044 7179325

SOTE- ja maakuntauudistus

- SOTE- ja maakuntauudistus muuttaa merkittävästi hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen (HYTE) kenttää v. 2021 eteenpäin
- Nykyisen kunta- ja kuntayhtymäpohjaisen järjestelmän sijaan vastuu terveyden edistämisestä jakautuu usealle toimijalle:
 - Kunta
 - Maakunta ja sen liikelaitos
 - SOTE-keskukset (suoran valinnan palvelut)
- Kuinka järjestöt, joilla on tärkeä rooli HYTE-työssä, löytävät paikkansa muuttuvassa kentässä?
- **Kuinka sairaaloiden HYTE-työ (STESO) nivoutuu osaksi kokonaisuutta?**

Mikä muuttuu HYTEssä ja SOTEssa 2021?

MAAKUNNAN LIIKELAITOS

Henkilökohtainen budjetti

KUNTA

SOTE-KESKUKSET

(yksityiset ja maakunnan omistamat)

Terveyskeskuslääkäri	Erikoissairaanhoito	Järjestöt?
Palveluohjaus		Varhaiskasvatus
Perusopetus	Ruokapalvelut	Liikuntatoimi
Omanhoitaja	Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	Nuorisotoimi
Fysioterapeutti	Sosiaalihuollon neuvonta ja ohjaus	
Lastensuojelu	Vammais- ja kehitysvamma palvelut	Kulttuuri ja vapaa-aika
Koulupsykologit ja koulukuraattorit		
Kaavoitus	Suun terveydenhuolto	Vanhuspalvelut
		Lastenneuvola

Ensin on tiedettävä, miten maakunnassa menee

- Jotta voimme HYTE-työssä keskittyä oikeisiin asioihin ja saada tuloksia aikaan, meidän on osattava vastata seuraaviin kolmeen kysymykseen
 1. Mitkä ovat maakunnan suurimmat hyvinvointiin liittyvät ongelmat?
 2. Millä tutkitusti vaikuttavilla keinoilla näihin ongelmiin voidaan puuttua?
 3. Miten tehokkaat keinot ja työkalut saadaan kaikkien käyttöön?
- On tehtävä **hyvinvointianalyysi eli hyvinvointikertomus**
 - Maakunnallinen eli alueellinen kertomus
 - <https://www.hyvinvointikertomus.fi/#/document/preview/4159326903>
 - Vertailumaakunnat, huomio erityisesti hyvinvointivajeisiin
 - Avuksi KUVA-työryhmän indikaattorit, THL:n tietoikkuna, HYTE-kertoimet
 - Kuntien omat hyvinvointikertomukset

Pohjois-Savon hyvinvointikertomuksen analyysi

HYVÄÄ

- **Koulutus kustannustehokasta (lukio, ammatil)**
- Terveystiedon aktiivisuus (TEA)
- **Lastenneuvolan käyntimäärät**
- **Esiopetuksessa lasten määrä**
- Ahtaasti asuvia lapsiasuntokuntia vähemmän
- Koettu terveys (8.-9.lk)
- Hampaat harjataan useammin
- Välitunnit eivät pelota (4.-5lk)
- Vähiten vaikeuksia lukemisessa, kirjoittamisessa tai laskemisessa (4.-5.lk)
- Vähiten koulukiusaamista (4.-5.lk)
- Vähiten tupakkatuotteiden käyttöä ja sosiaalista altistumista huumeille (4.-5lk)
- Vähemmän mielialaongelmia tai ahdistuneisuutta (4.-5.lk)
- Vähiten korkeintaan 1h/vk liikkuvia (8.-9.lk)
- Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulutyön suunnitteluun (8.-9lk)
- Toisen asteen koulujen fyysiset olot
- **Toisen asteen tutkinnot suoritetaan hyvin**
- Elämänlaatu hyvä (20-64v)
- Syöpäindeksi (paras viidesosa kunnista löytyy Itä- ja P-S:sta)
- Kalaa syödään useammin
- Asuinalue koetaan turvallisena (65v+)
- **Voimaa Vanhuuteen** ohjelmassa kaikki P-S kunnat

KEHITETTÄVÄÄ

- **Korkea sairastavuusriski** (sairastavuusindeksi mm. Rautavaara, Tuusniemi, korkein Suomessa)
- **Mielenterveysongelmia**, mielenterveysindeksi (Suonenjoki, Kaavi)
- Sepelvaltimotauti-indeksi, 20 suurimman kunnan korkein arvo Kuopiossa
- Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi (Tuusniemi)
- **Työkyvyttömyysindeksi** maan heikoin Kaavilla
- **Läheisen alkoholin käyttö** aiheuttaa ongelmia
- **Huostaanotettuja lapsia eniten koko maassa**
- Ei syönyt tai nukkunut netin takia (4.-5.lk)
- Luokissa rauhatonta (4.-5.lk)
- Pidetään vähiten koulunkäynnistä (4.-5.lk)
- **Ei yhtään läheistä ystävää (8.-9lk)**
- **Ylipainoisia** (8.-9lk) ja lukio (Sisä-Savo ja Joroinen)
- **Ei syö koululounasta päivittäin (8.-9lk)**
- Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa (8.-9lk)
- **Päivittäin tupakoivia (8.-9lk)**
- Opettajat eivät rohkaise mielipiteiden ilmaisuun (8.-9lk)
- Korkea-asteen tutkintoja suoritetaan vähemmän
- Koulutuksen ulkopuolelle jää 6,8%
- Kokee terveyden (20-64v) keskitasoiseksi tai huonommaksi
- **Rasvan käyttö:** matala koulutustaso ja miessukupuoli
- **Tuoreiden ja kypsennettyjen kasvien käyttö** koko maan keskiarvoa alhaisempi
- **Ikääntyneet kokevat yksinäisyyttä**
- **Muistisairaiden määrä lisääntyy**
- Esteettömien senioriasumisen vähäisyys keskustassa
- **Ikääntyneiden kohdalla varhaisen tunnistamisen mallit ja interventioiden toteutus heikkoa**, systemaattisen liikuntaneuvontaprosessien puute

Sairastavuusindeksi (THL) v. 2013-2015 (keskiarvo), ikävakioitu

Indeksi koko maa = 100

Pohjois-Savo 131,2 (pl. Joroinen)
Koko maa = 100

Sairastavuusindeksi

Lähde: THL/Sotkanet
Pohjakartta Maanmittauslaitos

POHJOIS-SAVON LIITTO

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista v. 2017

Pohjois-Savo 19,3 % (pl. Joroinen)
Koko maa 18,9 %

% 8. ja 9. luokan oppilaista

Lähde: THL/Sotkanet
Pohjakartta Maanmittauslaitos

POHJOIS-SAVON LIITTO

Analyysin pohjalta määritellyt painopistealueet

- **Pohjois-Savossa pitää keskittyä erityisesti**
 - Hyvään mielenterveyteen ja päihteiden käytön vähentämiseen
 - Terveellisiin ja liikunnallisiin elintapoihin
 - Riittävään toiminta- ja työkykyyn
 - Yksinäisyyden vähentämiseen ja osallisuuden lisäämiseen
 - Ympäristön terveyteen ja arjen turvallisuuteen
- **Kutakin painoaluetta tavoitteineen tarkastellaan neljällä eri tasolla**
 1. Kunnat (kuntiin 2020 jäävät toiminnot, ”muu kuin SOTE”)
 2. Alueellinen taso (maakunta järjestäjänä)
 3. Sote (maakunta tuottajana: erikoissairaanhoido, sosiaalityö, neuvolat, koulut. ym.)
 4. Suoran valinnan palvelut (SOTE-keskukset ja niihin liittyvät palvelut)
- **Kullekin toimijalle lista tutkitusti vaikuttavista menetelmistä**
- **Hyvinvointivajeet ja painopistealueet määrittävät HYTE-rakenteen!**

Miten HYTE-työ organisoidaan 2021 mennessä?

I Kuntiin tarvitaan toimivat verkostot

- Jokaiseen kuntaan HYTE-ryhmä ja ehkäisevän päihdetyön vastuutaho
- Kuntien järjestökenttä pitää ottaa haltuun (järjestöfoorumit)
- Jokaiseen kuntaan tarvitaan HYTE-koordinaattori, joka koordinoi kokonaisuutta (myös järjestöjä)

II Maakunnan, liikelaitoksen, kuntien ja työterveyshuollon yhteinen HYTE-ryhmä

- Raportoi suoraan maakuntahallitukselle
- Johtaa HYTE-työtä maakunnassa (myös maakunnan palvelutuotannossa – STESO)

III Maakunnan konsernirakenteeseen koordinoiva HYTE-yksikkö

- Alueellisesta hyvinvointikertomuksesta nousi viisi selvää tehtäväkenttää:
 1. Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö
 2. Toiminta- ja työkyvyn ylläpito
 3. Ympäristön terveys ja arjen turvallisuus
 4. Hyvinvointitiedolla johtaminen (alueellinen hyvinvointikertomus)
 5. Osallisuus ja järjestöasiat

IV SOTE-keskusten sopimusohjaus

- Suoran valinnan palvelujen tuottajat sitoutuvat alueellisen hyvinvointikertomuksen toimenpiteisiin

Maakunnan poikkihallinnollinen HYTE-ryhmä

1. Maakunnan edustus (järjestäjä ja liikelaitos)
2. Kuntakentän edustus
3. Työterveyshuollon/yrityskentän sekä järjestörakenteen edustus

Maakunnan HYTE-yksikkö

HYTE-koordinaattorit

Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö

Toiminta- ja työkyvyn ylläpito

Ympäristön terveys ja arjen turvallisuus

Hyvinvointitiedolla johtaminen
(alueellinen hyvinvointikertomus)

Osallisuus- ja järjestöasiat

Ehkäisevän mt- ja
päihdetyön verkostoHYTE-koordinaattorien
verkostoOsallisuus- ja
järjestöneuvostoPohjois-Savon
järjestöfoorumi (Jerry)Ehkäisevän
mielenterveys- ja
päihdetyön
koordinaattoriKunnan HYTE- ja
järjestö-
koordinaattori(t)Kunnassa toimiva
järjestöfoorumi

Järjestö

Järjestö

Järjestö

Kunta

Kunnan HYTE-
ryhmäLAPE-
ryhmälääkäiden
ryhmä
jne.

Kunnan hyvinvointitoimijat

Varhaiskasvatus ja
opetus

Tekninen toimi

Liikunta- ja kulttuuri

Nuorisotoimi

Oppilashuolto jne.

Alueellinen edustus

Alueellinen edustus

Alueellinen edustus

SOTE-
keskukset
(maakunta
ja yksityiset)Työterveys-
huolto /
yritykset

Maakunnan liikelaitoksen palvelutuotanto

MAAKUNNAN HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN TEHTÄVÄT 2021

MAAKUNTAHALLITUS	MAAKUNNAN POIKKIHALLINNOLLINEN HYTE-RYHMÄ	HYTE-YKSIKKÖ
• HYTE-työn strateginen johtaminen (maakunta- ja palvelustrategiat) • Alueellisen hyvinvointikertomuksen hyväksyminen ja valtuustoon vieminen • Hyvinvoinnin, terveyden ja terveyserojen vuosittainen seuranta, arviointi ja raportointi • HYTE-työn toiminta- ja taloussuunnitelman sekä toimintakertomuksen ja tilipäätöksen hyväksyminen • Ennaltaehkäisevien palvelujen järjestämistehtävä ja palvelutarpeiden selvittäminen • HYTE-tavoitteiden ja laatuksiteereiden hyväksyminen maakunnan omassa palvelutuotannossa • HYTE:en liittyvät valvontatehtävät • Palveluntuottajien sopimusohjaus HYTE-näkökulmasta • Järjestäjän palaute ja HYTE-tavoitteiden arviointi tuottajille • EVA-menettelyn käytön linjaaminen maakunnassa	• Maakuntahallitukselle menevien HYTE-asioiden valmistelu • Alueellisen hyvinvointikertomustyön johtaminen • Alueellisen HYTE-työn johtaminen hyvinvointikertomuksen pohjalta • Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinointi • Toiminta- ja työkyvyn ylläpito • Ympäristön terveys ja arjen turvallisuus • Alueellisen HYTE-järjestöyhteistyön koordinointi • HYTE-asioihin liittyvän päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin (EVA) tuki maakunnassa • Palveluntuottajien sopimusohjauksen HYTE-tavoitteiden valmistelu • Mahdollisten HYTE- hankkeiden ohjausryhmänä toimiminen • Valtakunnallisten ohjelmien ja linjausten toimeenpanon tuki palvelutuotantoon ja kunnille • Alueellinen ja valtakunnallinen verkostoyhteistyö	• Maakunnan HYTE-ryhmälle menevien asioiden valmistelu • Maakunnan HYTE-ryhmän puheenjohtaja ja sihteeri • Laaja-alainen HYTE-työn tuki alueen kunnille • Kuntien HYTE-koordinaattoreiden verkoston johtaminen • HYTE-koulutusten ja HYTE-tilaisuuksien koordinointi • Alueellisen hyvinvointikertomuksen käytännön valmistelu yhteistyössä kunta- ja muiden sidosryhmäedustajien kanssa • Hyvinvointi- ja terveystiedon tuottaminen ja tulkinta (maakunta + kunnat) • Hyvinvointikertomuksen painopisteiden koordinointi • Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinointi ja tuki • Toiminta- ja työkyvyn ylläpito • Ympäristön terveys ja arjen turvallisuus • Järjestö- ja osallisuusneuvoston sekä Pohjois-Savon järjestöfoorumin koordinointi • Alueellinen ja valtakunnallinen verkostoyhteistyö • Hyvien käytäntöjen kehittäminen ja ylläpito

MAAKUNNAN PALVELUTUOTANTO

Ehkäisevien palvelujen tuotanto:

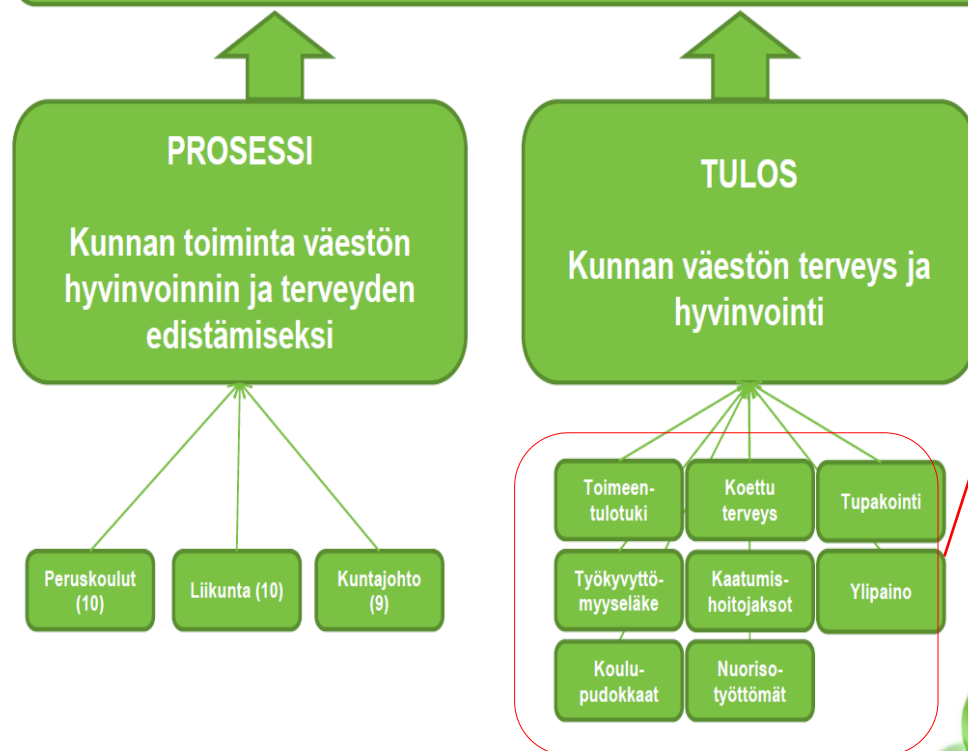
- **SOTE:** Neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, terveysneuvonta ja tarkastukset, ikääntyvien toimintakyvyn edistäminen ja tapaturmien ehkäisy, syrjäytymisen ja työelämän ulkopuolelle joutumisen ehkäisy, sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen
- **Ympäristöterveydenhuolto;** aluekehittäminen ja kasvupalvelut; liikenne, infrastruktuuri ja alueiden käyttö; pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut
- **Yhteistyö** HYTE-yksikön vastuutahojen kanssa
- **Paikallinen SOTE -asiantuntijuus kuntien HYTE-työhön** (esim. kuntien HYTE-ryhmät, oppilashuolto, muut poikkihallinnolliset tarpeet)
- Paikallinen yhteistyö kansalaisten kanssa (asukkaat ja palvelujen käyttäjät)

Kuntataso

- Miksi kuntaa enää kiinnostaisi terveydenedistämistyö jatkossa?
 - ”Jos työssä epäonnistutaan, maakunta maksaa viulut”
 - ”Saako siihen rahaakaan?”
- Lain mukaan kunta edelleen päävastuussa!
 - Kuka työtä johtaa, kun nykyiset SOTE-työntekijät poistuvat kunnista?
- Kunnat tulevat samaan osan rahoituksestaan hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisestä
 - HYTE-kerroin, 6-12 euroa / asukas
- Kuntien HYTE-kerroin perustuu
 - Peruskoulutukseen
 - Liikuntaan
 - Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamiseen
 - Tuloksiin

Kunnan HYTE-kertoimen määrittäminen

Kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskerroy

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Mitataan muutosta:

1. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 -64-vuotiaat
2. Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista
3. Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista
4. Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat
5. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä
6. Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista
7. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 -24-vuotiaat
8. Nuorisotyöttömät

HYTE-kertoimen indikaattorit: Toiminta

- **Perusopetus (10 kpl)**
 - Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus tehdään koulussa kolmen vuoden välein
 - Opettajien, psykologin ja kuraattorin henkilöstömitoitus suhteessa oppilasmäärään
 - Vähintään 16 tuntia viikossa työskentelevien opettajien lukumäärä/100 oppilasta
 - Koulupsykologin työpanos/100 oppilasta
 - Koulukuraattorin työpanos/100 oppilasta
 - Häiriöiden ja ongelmatilanteiden ehkäisy, puuttuminen ja seuranta
 - Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulun tasolla
 - Koulussa on yhteisesti sovittu käytäntö tai menettelytapa koulutapaturmien ennaltaehkäisemisestä.
 - Koulupäivän liikuntaa lisäävien toimenpiteiden toteuttaminen
 - Oppilaita aktivoidaan koulumatkaliikuntaan
 - Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit
 - Kouluruokailun järjestämisessä tehtävä yhteistyö ja kouluruokailusuosituksen noudattaminen
 - Koulussa noudatetaan kouluruokailusuositusta (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 20017) koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.
 - Koulun opetussuunnitelmassa kuvataan kouluruokailun järjestämisessä tehtävä yhteistyö ruokailusta vas-taavan keittiöhenkilökunnan kanssa.

HYTE-kertoimen indikaattorit: Toiminta

- **Liikunta (10 kpl)**
 - Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden ja liikuntapalvelujen käytön seuranta ja raportointi luottamushenkilöjohdossa
 - Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta seurataan vähintään joka toinen vuosi
 - Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa
 - Kuntalaisten ja liikuntatoimen välisen yhteistyön toteuttaminen esim. asiakaspalautteet
 - Liikuntaseurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteinen asiantuntijaelin kokoontuu säännöllisesti
 - Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous järjestetään säännöllisesti
 - Kunta toteuttaa liikuntapaikkojen tai -palveluiden käyttäjille asiakaspalautekyselyjä vähintään joka toinen vuosi
 - Kunnassa järjestetyt liikkumisryhmät ja liikuntaneuvonta
 - Kohdennettuja liikkumisryhmiä järjestetään liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella olevat lapset ja nuoret
 - Liikunnan poikkihallinnollisen yhteistyön toteuttaminen kunnassa
 - Viimeksi laadittuun kunnan hyvinvointikertomukseen sisältyy kuvaus kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta
 - Kunnassa on määritelty, mikä hallintokunta koordinoi terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa kokonaisuutena.
 - Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat ovat osallistuneet lautakuntapäätösten vaikutusten ennakkoarviointiin (EVA).
 - Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä

HYTE-kertoimen indikaattorit: Toiminta

- **Kuntajohto (9 kpl)**
 - Laaja **hyvinvointikertomus** laadittu kerran valtuustokaudessa
 - Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveydentilan seuranta ja raportointi luottamushenkilöjohdossa
 - Kuntalaisten elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia raportoidaan valtuustolle vuosittain.
 - Paikallisen turvallisuussuunnitelman laatiminen ja käsittely kunnan luottamushenkilöjohdossa
 - Paikallisen turvallisuussuunnitelman perusteella on päätetty toimenpiteistä luottamushenkilöjohdossa.
 - Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen seurannan tavoitteet ja mittarit toiminta- ja taloussuunnitelmassa
 - Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa on määritelty mittarit/tunnusluvut, joilla väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista seurataan.
 - Kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista on arvioitu tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa kerran valtuustokaudessa
 - Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen johtamisvastuu ja poikkihallinnollisen yhteistyön toteuttaminen
 - Kuntaan on erikseen **nimetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelija**, koordinaattori, asiantuntija tms.
 - Kunnan hyvinvointitavoitteiden toteutuminen on huomioitu tälle valtuustokaudelle laaditussa investointiohjelmassa
 - Kuntalaisten osallisuuden edistäminen
 - Kunnassa toimii hallituksen tai valtuuston asettama lapsiparlamentti
 - Kuntalaiset osallistuvat palveluiden kehittämiseen ja suunnitteluun asiakasraatien tai foorumien kautta

HYTE-kertoimen indikaattorit: Tulos

- **Toiminnan tulosta ja muutosta osoittavat tulosindikaattorit**

- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat
- Nuorisotyöttömät
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä

- Indikaattoreiden tarkka kuvaus

<http://alueuudistus.fi/documents/1477425/3118184/Hyvinvoinnin+ja+terveyden+edist%C3%A4minen+2016+08+30.pdf/5757363a-ea04-469c-aaee-555f0c410fa9>

Mitä kunnissa pitäisi tehdä?

1. Kunnan oma hyvinvointikertomus tärkein työkalu (puuttuu vielä monista)
 - Maakunnallinen hyvinvointikertomus antaa taustatukea
2. Jokaisessa kunnassa tulisi olla HYTE-ryhmä
 - Edustus paikallisista maakunnan liikelaitoksen, SOTE-keskusten ja TTH:n toimijoista
 - Koordinoi kunnassa tehtävää hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen työtä
3. Jokaisessa kunnassa tulisi olla HYTE-koordinaattori
 - Myös ehkäisevän päihdetyön vastuutaho tarvitaan
4. Jokaisessa kunnassa tulisi olla järjestökoordinaattori
 - Pienissä kunnissa sama henkilö kuin HYTE-koordinaattori?
5. Tehtävälistaksi alkuun HYTE-kertoimen toimenpiteet
 - Mahdollista ”hankkia omat palkkarahat”

Yhteenveto: Maakunnan HYTE-työn askelmerkit

1. Perusteellinen hyvinvointianalyysi (alueellinen ja kuntakohtainen hyvinvointikertomus)
 - Järkevää keskittyä erityisesti hyvinvointivajeisiin
2. Analyysin pohjalta painopistealueiden ja vaikuttavien HYTE-menetelmien listaaminen
3. Maakunnallisen HYTE-rakenteen luominen
 - HYTE-työtä johtava poikkihallinnollinen ryhmä (raportoi suoraan maakuntahallitukselle)
 - HYTE-yksikkö työrukkaseksi (hyvinvointikoordinaattorit painopisteiden mukaan)
 - Tiivis yhteys liikelaitoksen palvelutuotantoon, **sairaalat (STESO) eivät voi jäädä omaksi saarekkeekseen**
4. Kuntien HYTE-rakenne kuntoon
 - Hyvinvointikertomus, HYTE-ryhmä, EPT-vastuutaho, HYTE-koordinaattori, järjestöasiat
 - Syntyminen vaatii ruohonjuuritason kiertämistä ja tukea maakunnan HYTE-yksiköltä
5. Hyvinvointikertomuksen toimenpiteet SOTE-keskusten sopimukseen
6. Sinnikäs viestintä joka tasolla
7. Vuosittainen seuranta ja hyvinvointikertomusten päivitys

Maakunnan poikkihallinnollinen HYTE-ryhmä

1. Maakunnan edustus (järjestäjä ja liikelaitos)
2. Kuntakentän edustus
3. Työterveyshuollon/yrityskentän sekä järjestörakenteen edustus

Maakunnan HYTE-yksikkö

HYTE-koordinaattorit

Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö

Toiminta- ja työkyvyn ylläpito

Ympäristön terveys ja arjen turvallisuus

Hyvinvointitiedolla johtaminen
(alueellinen hyvinvointikertomus)

Osallisuus- ja järjestöasiat

Ehkäisevän mt- ja päihdetyön verkosto

HYTE-koordinaattorien verkosto

Osallisuus- ja järjestöneuvosto

Pohjois-Savon järjestöfoorumi (Jerry)

Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaattori

Kunnan HYTE- ja järjestö-koordinaattori(t)

Kunnassa toimiva järjestöfoorumi

Järjestö

Järjestö

Järjestö

Kunta

Kunnan HYTE-ryhmä

LAPE-ryhmä

lääkäiden ryhmä jne.

Kunnan hyvinvointitoimijat

Varhaiskasvatus ja opetus

Tekninen toimi

Liikunta- ja kulttuuri

Nuorisotoimi

Oppilashuolto jne.

Alueellinen edustus

Alueellinen edustus

Alueellinen edustus

SOTE-keskukset
(maakunta ja yksityiset)Työterveys-
huolto /
yritykset

Maakunnan liikelaitoksen palvelutuotanto